

Počet zmínek: 1

Online: 1

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Režisér Jakub Šmíd: Podstatné pro mě je, že skrze Dostojevského Idiota můžeme vyprávět o našem světě

[přejít na web](#), [zobrazit sken](#)

Online, Datum publikace: 09.01.2026 8:22, Datum importu: 09.01.2026 9:34, Zdroj: ostravan.cz, Autor: Ladislav Vrchovský, Rubrika: Divadlo, Periodicita: Denně, Provozovatel: Aleš Honus, Země: CZ, AVE: 1 500 Kč, GRP: 0,03, OTS: 2 752, Měsíční návštěvnost: 13 606, RU/den: 2 752, RU/měsíc: 36 536

Mnozí nahlíží na kvalitu inscenace skrze její aktuálnost. Je to i pro vás důležité hledisko?

Určitě. Nemá smysl dělat inscenace, které by se nevztahovaly k současnosti nebo k naší realitě. Proč dělat nějaké historizující ilustrace?

Máte pravdu, existuje mnoho různých pohledů na tutéž část historie. Vy jste svého času účinkoval v Morávkově inscenaci Kníže Myškin je Idiot v Brně. Je to tak?

Ano, to bylo v době mého hereckého angažmá v divadle Husa na provázku. Jedna z rolí, kterou jsem přejímal jako čerstvý absolvent JAMU, byl právě Gaňa v Idiotovi.

Vladimír Morávek měl určitě na mysli aktuálnost, ale spíše takovou tu uměleckou, inscenační, i když mu nechci ubírat na snaze také se vyjadřovat k tomu, co se děje. Já se v této souvislosti zeptám: Kde vidíte hlavní rozdíly v tom, v čem jste se pohyboval tehdy v Brně a v čem se pohybujete dnes v **Národním divadle moravskoslezském**?

Dívám se na to tak, že tehdy mi bylo třiačtyřicet let a dnes je mi jednačtyřicet. Jednotlivé aspekty života proto vnímám z výrazně odlišné perspektivy. V tuto chvíli je pro mě podstatné, že skrze Idiota můžeme vyprávět o našem světě, který určitým způsobem ztrácí spiritualitu. Dochází k úpadku hodnot i morálky. Takto dnes tuto látku čtu.

Přiznám se vám k dojmu, který jsem měl ze středoevropské zkoušky v generálovém týdnu, tedy tři dny před premiérou. V jedné ze závěrečných replik hlavní postavy knížete Myškina jsou slova o realitě, cituji: „Všechno musí být jednoduché! Jasně! Nekomplikované! Žádné pochybnosti, žádné otázky – a proboha, hlavně žádná víra! To je nemoc naší doby. Smířlivost ke zlu a nesmířitelnost k Bohu! Z Boha totiž neplyne zisk, kdežto ze zla se zbohatnout dá! Z nás se nestali jen ateisté, my jsme uvěřili v prázdno.“

A pak je v textu doklad génia Dostojevského v další, snad nejdelší replice knížete Myškina v celé hře: „Víš, co je zvláštní na fotoaparátu? Že uvnitř je vlastně úplná tma. Prázdno. Temnota. A pak, najednou, vklouzne dovnitř světlo. Jen na chvíli. Malinká chvilka, jako když zamrkáš. A přesto... v té tmě zůstane obraz. Otisk. Paměť. Jako by to světlo řeklo: Tady jsem byl. A tohle jsem viděl. Světlo se dá polapit, ale jen když mu rozumíš. Jen když ho miluješ... Ale dávej pozor, kam se díváš... A pamatuj: Není důležité, co vidíš skrze hledáček, ale co se na tebe dívá zpět.“

A úplně na začátku představení jde představitel Myškina Robert Finta úplně dopředu, téměř na přední hranu hracího prostoru před schody, které vedou „někam dolů“, a hledáčkem fotoaparátu se chvíli dívá do hlediště, pak zmáčkne spoušť a zazáří blesk z fotoaparátu. Teprve pak představení začíná. Tohle všechno ve mně zanechalo velmi silný dojem ...

Nechtěl jsem mluvit konkrétně o křesťanství, snažili jsme zdůraznit, že duchovnosti z naší společnosti mizí. Jako by ji dnešní doba odsunula někam na poslední kolej. Vítězí pragmatismus a touha po moci a penězích.

Ano, o penězích je řeč ve hře snad nejčastěji ze všeho. A média jsou zase plná materiálů o ekonomice, cenách v obchodech a mzdách či a hrubém domácím produktu. O věcech přesahujících člověka se však mluví málo. Nicméně oba víme, že divadlo svět spasit nemůže. Ani politické divadlo těch nejvyšších kvalit. Ale přesto: Jste úplný sketik v tom, co může udělat dnešní divadlo se světem, ve kterém dnes žijeme?

Tak minimálně nejsem skeptik, to bych nedělal divadlo. To k sobě přitahuje lidi, kteří chtějí naslouchat. Chtějí, abychom jim vyprávěli příběhy, skrze které nahlédnou na život, který žijí.

Inscenační tým. Zleva light designer Karel Šimek, režisér Jakub Šmíd, scénograf Petr Vítek a kostýmní výtvarník Martin Chocholoušek. (Foto: Martin Kusyn)

Přejdeme od obecné debaty konkrétně k vaší inscenaci: V čem vy sám vidíte hlavní rozdíly mezi společnostmi, do které v době vzniku románu Idiot zasadil osobnost knížete Lva Nikolajeviče Myškina, a naší dnešní společností?

Nebylo pro nás podstatné vyprávět o nějakých Rusech z vysoké společnosti 19. století, ale o tom, že ta vysoká společnost můžeme být my. Západní civilizace ve vztahu ke zbytku světa. My se také chováme určitým způsobem rozežraně a rozmařile. Nemáme soucit se slabšími. Jsme draví a těžíme ze slabších.

Na zkoušce jsem neviděl na jevišti postavy z dob carského Ruska. Kostýmy, ať už Japanečtinových, či Ivoginových byly pro mě znakem dnešních Japanečtinů a Ivoginů, Rogožinů a dalších postav z Dostojevského díla. A kníže Myškin? Jednoho takového znám, žije přímo v Ostravě. Nebudu toho člověka jmenovat, mohl bych mu tím možná také v dnešním světě ublížit. Ale má mnoho společných rysů s postavou, kterou na jevišti vytváří představitel knížete Myškina Robert Finta. Mimochodem, Fintova herecká kreace se mi velice líbí. Stejně jako herecká práce řady dalších účinkujících. Zeptám se: V čem vy vidíte rozdíly mezi Nastasjou Filippovnou z románu Idiot a Nastasjou Filippovnou v podání Kamily Janovičové, která patří k těm nejvýraznějším a nejefektivnějším postavám, které se ve vaší inscenaci před očima diváků objeví?

Snažili jsme se osvětlit příčiny Nastasjina excentrického chování. Dostojevskij je svým způsobem eufemistický a o svých postavách někdy jen vybraně ironicky hovoří. My jsme se chtěli dotknout témat zneužití moci a manipulace se slabšími a také tématu postavení ženy ve společnosti.

Mohli bychom si povídat ještě hodně dlouho o všem, co vaše inscenace nabízí. Pro tuto chvíli bych ale náš rozhovor ukončil přáním, ať se vám vaše vnitřní přání směřující k celkovému vyznění této vaší režijní práce v Ostravě vyplní. A potenciálním divákům mohu jen říct, že návštěva inscenace Idiot v režii Jakuba Šmída v **Národním divadle moravskoslezském**, na nově zrekonstruované scéně Divadla Antonína Dvořáka, se téměř na sto procent rozhodně nemůže stát promarněným časem.

ostravan.cz

Kulturní deník pro Ostravu a Moravskoslezský kraj

ÚVOD HUDBA DIVADLO OBRAZ & SLOVO ATD. RÁDIO OSTRAVAN

Režisér Jakub Šmíd: Podstatné pro mě je, že skrze Dostojevského Idiota můžeme vyprávět o našem světě

9.1.2025 09:22 | Ladislav Vichrovský | Divadlo | Rozhovor

Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě uvede v sobotu 10. ledna na scéně Divadla Antonína Dvořáka premiéru inscenace Idiot podle románu Fjodora Michajloviče Dostojevského. S režisérem inscenace Jakubem Šmídem jsme si povídali o vztahu Dostojevského díla k dnešku, o závažných problémech dnešního světa a o tom, jak se dnešní realita zrcadlí v jeho inscenaci.

Režisér Jakub Šmíd na scéně inscenace Idiot. Foto: Martin Plátek

NEJNOVĚJŠÍ ČLÁNKY

- Režisér Jakub Šmíd: Podstatné pro mě je, že skrze Dostojevského Idiota můžeme vyprávět o našem světě 9.1.2025
- Počta Davidu Štyplovi: Přelidštěný koncert, který by si zasloužil víc než reportáž 8.1.2025
- Premiéra nové verze Dostojevského Idiota otevřela rok 2025 v Národním divadle moravskoslezském 8.1.2025
- Jaroslavův šarmantní vstoupil do roku 2025 několika vyprodanými koncerty 5.1.2025
- Ena Kupková za studentkého Tria Echo, které triumfovalo v soutěži: Ostrava má velmi milé gloriolky 5.1.2025
- Kruh se uzavřel: Radeckí proleři doomstatorů R.E.T. se dvěma novými skladbami se provedla 2.1.2025
- Kopřivnická kapela Onky vystala třetí album: Laická balada 1.1.2025
- Jsou hrdí na svoje včelkové prdy: Báseň Milan Kupa bilancuje uplynulý rok 2024 31.12.2024
- Illegal Illusion na Night Rivers pláje proti proudu, ale s otevřenou hrdí 30.12.2024
- Terace Kavecká o roce spřáhaných snů: Někdy je nutné jít na hranici fyzických a psychologických možností 23.12.2024

POSLOUCHEJTE RÁDIO OSTRAVAN

07:00 – 12:00 DOPOLEDNÍ MIX

BARBARA KANYZOVÁ
Monada

Více na: radioostravan.cz

KALENDRÁR KULTURNÍCH AKCÍ

HUDBA

Dnes	Sobota	Sládkovič	Čertek	Pátek
K počtu Davidu Štyplovi II. 09.01.2025	18:00			
Enna Šmetáková a Jordan Haj 09.01.2025	20:00			
Jakub Janků Trio - Jazztróla 09.01.2025	20:00			
Jakub Janků Trio II - Jazztróla II 09.01.2025	20:00			

DIVADLO

Dnes	Sobota	Neděle	Pondělí	Úterý
Franc a Oběť	18:00			

Vladimír Morávek měl určitě na mysli aktuálnost, ale spíše takovou tu uměleckou, inscenační, i když mu nechci ubírat na snaze také se vyjadřovat k tomu, co se děje. Já se v této souvislosti zeptám: Kde vidíte hlavní rozdíly v tom, v čem jste se pohyboval tehdy v Brně a v čem se pohybujete dnes v Národním divadle moravskoslezském?

Dívám se na to tak, že tehdy mi bylo třiaadvacet let a dnes je mi jednačtyřicet. Jednotlivé aspekty života proto vnímám z výrazně odlišné perspektivy. V tuto chvíli je pro mě podstatné, že skrze Idiota můžeme vyprávět o našem světě, který určitým způsobem ztrácí spiritualitu. Dochází k úpadku hodnot i morálky. Takto dnes tuto látku čtu.

Příznám se vám k dojmu, který jsem měl ze středeční zkoušky v generálkovém týdnu, tedy tři dny před premiérou. V jedné ze závěrečných replik hlavní postavy knížete Myškina jsou slova o realitě, citují: „Všechno musí být jednoduché! Jasně! Nekomplikované! Žádné pochybnosti, žádné otázky – a proboha, hlavně žádná víra! To je nemoc naší doby. Smířlivost ke zlu a nesmiřitelnost k Bohu! Z Boha totiž neplyne zisk, kdežto ze zla se zbohatnout dá! Z nás se nestali jen ateisté, my jsme uvěřili v prázdno.“

A pak je v textu doklad génia Dostojevského v další, snad nejdelší replice knížete Myškina v celé hře: „Víš, co je zvláštní na fotoaparátu? Že uvnitř je vlastně úplná tma. Prázdno. Temnota. A pak, najednou, vklozune dovnitř světlo. Jen na chvíli. Malinká chvilka, jako když zamrkáš. A přesto... v té tmě zůstane obraz. Otisk. Paměť. Jako by to světlo řeklo: Tady jsem byl. A tohle jsem viděl. Světlo se dá polapit, ale jen když mu rozumíš. Jen když ho miluješ... Ale dávej pozor, kam se díváš... A pamatuj! Není důležité, co vidíš skrze hledáček, ale co se na tebe dívá zpět.“

A úplně na začátku představení jde představitel Myškina Robert Finta úplně dopředu, téměř na přední hranu hracího prostoru před schody, které vedou „někam dolů“, a hledáčkem fotoaparátu se chvíli dívá do hlediště, pak zmáčkne spoušť a zazáří blesk z fotoaparátu. Teprve pak představení začíná. Tohle všechno ve mně zanechalo velmi silný dojem ...

Nechtěl jsem mluvit konkrétně o křesťanství, snažili jsme zdůraznit, že duchovnosti z naší společnosti mizí. Jako by ji dnešní doba odsunula někam na poslední kolej. Vítězí pragmatismus a touha po moci a penězích.

Ano, o penězích je řeč ve hře snad nejčastěji ze všeho. A média jsou zase plná materiálů o ekonomice, cenách v obchodech a mzdách či a hrubém domácím produktu. O věcech přesahujících člověka se však mluví málo. Nicméně oba víme, že divadlo svět spasit nemůže. Ani politické divadlo těch nejvyšších kvalit. Ale přesto: Jste úplný sketik v tom, co může udělat dnešní divadlo se světem, ve kterém dnes žijeme?

Tak minimálně nejsem skeptik, to bych nedělal divadlo. To k sobě přitahuje lidi, kteří chtějí naslouchat. Chtějí, abychom jim vyprávěli příběhy, skrze které nahlédnou na život, který žijí.

DIVADLO	
Dnes	Sobota
Neděle	Pondělí
Úterý	
Franz a Ottilie	
Vila Grossmann	16:00
09.01.2028	
Nino Rota - Florentský slaměný klobouk	
Divadlo Antonína Dvořáka	18:30
09.01.2028	
Ladislav Stroupežnický - Naši furianti	
Komorní scéna Aněna	18:30
09.01.2028	
Fred Ebb, Bob Fosse, John Kander - Chicago	
Divadlo Jiřího Myrona	18:30
09.01.2028	

OSTATNÍ	
Neděle	Pondělí
Úterý	Středa
Čtvrtek	
Netopýrek Nik	
Kino Panorama Klimkovice	17:00
11.01.2028	
Architekt	
Kino Panorama Klimkovice	19:00
11.01.2028	

Kalendář akcí poskytuje: **OSTRAVAINFO!!!**
Vstupenky na vybrané akce k zakoupení na pobočkách OIS.

Inscenační tým. Zleva light designer Karel Šimek, režisér Jakub Šmíd, scénograf Petr Vilek a kostýmní výtvarník Marlin Chocholoušek. (Foto: Martin Kusyn)

Přejdeme od obecné debaty konkrétně k vaší inscenaci: V čem vy sám vidíte hlavní rozdíly mezi společnostmi, do které v době vzniku románu *Idiot* zasadil osobnost knížete Lva Nikolajeviče Myškina, a naší dnešní společnosti?

Nebylo pro nás podstatné vyprávět o nějakých Rusech z vysoké společnosti 19. století, ale o tom, že ta vysoká společnost můžeme být my. Západní civilizace ve vztahu ke zbytku světa. My se také chováme určitým způsobem rozežraně a rozmařile. Nemáme soucit se slabšími. Jsme draví a těžíme ze slabších.

Na zkoušce jsem neviděl na jevišti postavy z dob carského Ruska. Kostýmy, ať už Jevančinových, či Ivoginových byly pro mě znakem dnešních Jevančinů a Ivoginů, Rogožinů a dalších postav z Dostojevského díla. A kníže Myškin? Jednoho takového znám, žije přímo v Ostravě. Nebudu toho člověka jmenovat, mohl bych mu tím možná také v dnešním světě ublížit. Ale má mnoho společných rysů s postavou, kterou na jevišti vytváří představitel knížete Myškina Robert Finta. Mimochodem, Fintova herecká kreace se mi velice líbí. Stejně jako herecká práce řady dalších účinkujících. Zeptám se: V čem vy vidíte rozdíly mezi Nastasjou Filippovnou z románu *Idiot* a Nastasjou Filippovnou v podání Kamily Janovičové, která patří k těm nejvýraznějším a nejefektnějším postavám, které se ve vaší inscenaci před očima diváků objeví?

Snažili jsme se osvětlit příčiny Nastasjina excentrického chování. Dostojevskij je svým způsobem eufemistický a o svých postavách někdy jen vybraně ironicky hovoří. My jsme se chtěli dotknout témat zneužití moci a manipulace se slabšími a také tématu postavení ženy ve společnosti.

Mohli bychom si povídat ještě hodně dlouho o všem, co vaše inscenace nabízí. Pro tuto chvíli bych ale náš rozhovor ukončil přáním, ať se vám vaše vnitřní přání směřující k celkovému vyznění této vaší režijní práce v Ostravě vyplní. A potenciálním divákům mohu jen říct, že návštěva inscenace *Idiot* v režii Jakuba Šmída v Národním divadle moravskoslezském, na nově zrekonstruované scéně Divadla Antonína Dvořáka, se téměř na sto procent rozhodně nemůže stát promarněným časem.

Ladislav Vrchovský | [Další články](#)

